

**UCHWAŁA NR IX/53/2019
RADY MIEJSKIEJ W SKĘPEM**

z dnia 18 czerwca 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506), oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998, poz. 1076, poz. 1544 oraz z 2019 r. poz. 730) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021” dla Miasta i Gminy Skępe w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skępe.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Skępem

Janusz Kozłowski

Załącznik do uchwały Nr IX/53/2019
Rady Miejskiej w Skępem
z dnia 18 czerwca 2019 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019-2021

SKEPE

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. REGULACJE PRAWNE	5
1.1. Podstawy Prawne.....	5
1. 2. Zadania Gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....	6
II. DIAGNOZA.....	6
2.1. Charakterystyka demograficzna.....	7
2.2. Statystyki rodzin objętych wsparciem instytucji.....	7
2.3. Zasoby instytucjonalne.....	12
III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	17
IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY.....	20
V. ODBIORCY PROGRAMU.....	20
VI. REALIZATORZY PROGRAMU.....	20
VII . ŹRÓDŁA FINANSOWE PROGRAMU.....	21
VIII. MONITOROWANIE PRZEBIEGU PROGRAMU.....	21

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

WSTĘP

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Skępe na lata 2019-2021 opracowany na podstawie art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.), zwany dalej „Programem” jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w gminie Skępe, który został uchwalony uchwałą nr XXI/116/2016 Rady Miejskiej w Skępem z dnia 6 czerwca 2016r., również opracowany na podstawie art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisem w preambule Program Wspierania Rodziny uchwalony jest „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Prawidłowe relacje pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny są niezwykle ważne dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka w życiu społecznym. Główną przyczyną powstawania dysfunkcji jest brak odpowiednich wzorców z jakich mogą brać przykład dzieci wychowujące się w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych patologią oraz nieumiejętność zachowania się w sytuacjach problemowych. Ogromne znaczenie ma także brak umiejętności zagospodarowania czasu wolnego. Najczęściej spotykanym problemem w środowiskach jest alkoholizm, narkomania, powstawanie nieformalnych grup rówieśniczych nastawionych na wspólne spędzanie czasu wolnego. Niebagatelne znaczenie ma także stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych przez rodziców. Wszystkie te czynniki nieuchronnie prowadzą do dysfunkcji rodziny. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci w taki sposób aby byli w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami.

Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w środowisku daje szansę na dokonanie koniecznych zmian w celu polepszeniu sytuacji rodziny. Pomoc powinna mieć na celu również podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmacnianie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Priorytetem wspierania rodzin jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i poprawnym pełnieniu ról społecznych. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zabezpieczenia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina powołała asystenta rodziny. Rolą asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowujących dzieci zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent rodziny, czyli osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Rolą asystenta rodziny jest praca z rodziną w rozumieniu zapisów Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r.

I. REGULACJE PRAWNE

1.1. Podstawy prawne

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Skępem na lata 2019-2021 są następujące akty prawne:

1. Konwencja o Prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526 z późn. zm.);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998, ze zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. poz.1508 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. Poz. 1390 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz. 2137 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852);
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r.o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin : „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473);
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.) ;
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 poz. 670 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018r. poz. 2220 z późn. zm.);
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018 poz. 1061);
14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skępe 2017-2026. (Załącznik do Uchwały nr XXX/ 176/2017 Rady Miejskiej w Skępem z dnia 30.01.2017 r.)

1.2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 176 określa następujące zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - kosztów związanych z udzielaniem rodzinie przeżywającej trudności pomocy określonej w ustawie, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

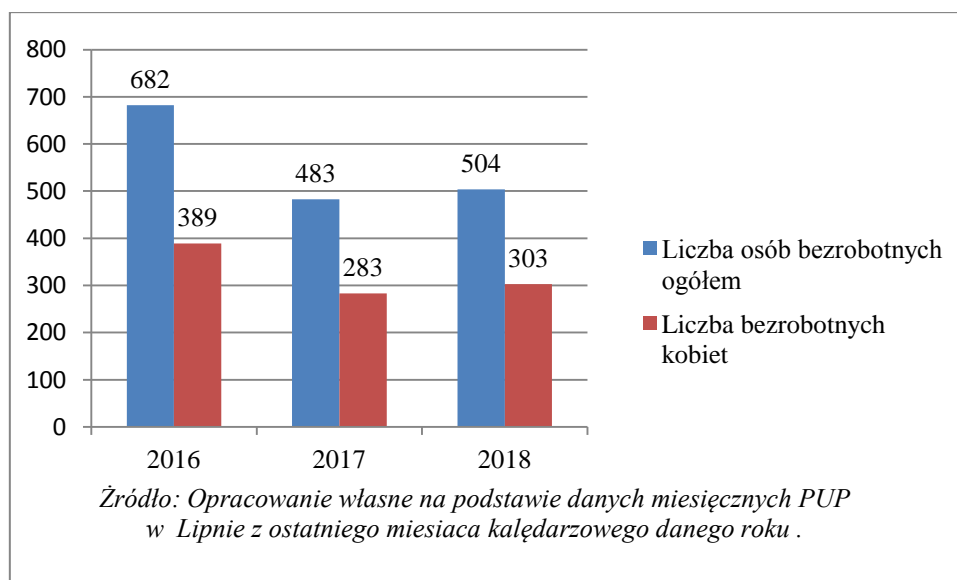
II. DIAGNOZA

Diagnoza lokalna dotycząca występujących problemów związanych z funkcjonowaniem rodziny została dokonana w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skępem, Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skępem, Zespołu Interdyscyplinarnego, Urzędu Gminy w Skępem, Posterunku Policji w Skępem, P.U.P w Lipnie, Oświaty w Skępem.

2.1. Charakterystyka demograficzna

Gmina Skępe jest typową gminą o charakterze miejsko-wiejskim położoną we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowski, której powierzchnia wynosi 179,2 km² z czego 7,4 km² zajmuje miasto Skępe. Na obszarze gminnym znajduje się 16 sołectw. Największy odsetek ludności gminy zamieszkuje w miejscowościach: Skępe, Wioska, Józefkowo, Wólka, Łąkie, Kukowo i Czermno.

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej (stan na XII. 2018). Liczba mieszkańców gminy ogółem wynosi 7 520 tyś. w tym kobiety 3 811 tyś, mężczyźni 3 705 tyś. Problem bezrobocia dotyczył ogółem 504 osób co stanowi 10, 8 % liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym; w tym: kobiety 303; z prawem do zasiłku 70 osób, w tym kobiet 32.

Liczba osób bezrobotnych w roku 2018 w porównaniu z rokiem 2016 zmalała, nadal większą grupę statystyczną osób bezrobotnych stanowią kobiety.

2.2. Statystyka rodzin objętych wsparciem instytucji

Rodzina jest postrzegana jako podstawowa komórka społeczna realizująca funkcje nie do zastąpienia. Rodzina określana jest jako grupa ludzi charakteryzująca się więzami pokrewieństwa. W ujęciu ustawy o pomocy społecznej definicja rodziny została rozszerzona. Istotniejsze niż więzy zostało przyjęte pojęcie tworzenia wspólnoty. Rodzina jak wskazuje

art. 6 p. 14 to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Ośrodek pomocy społecznej w realizacji swoich działań obejmuje rodzinę oraz osoby samotne. W 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skępem przyznał pomoc i wsparcie 922 rodzinom. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w 2018 roku zmalała w porównaniu z rokiem 2017 o 27 %. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny z dwojgiem dzieci, w roku 2017 były to 162 rodziny a w roku 2018 - 120 rodzin.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 i 2018.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	852	2523	922	2726
o liczbie osób:	310	310	255	255
1				
2	106	212	168	336
3	127	381	156	468
4	120	480	173	692
5	132	660	116	580
6 i więcej	57	480	54	395
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM	399	237	291	1220
o liczbie dzieci:	151	453	95	295
1				
2	162	648	120	495
3	63	315	57	298
4	14	90	12	74
5	6	42	5	37
6	2	19	1	9
7 i więcej	1	12	1	12
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	77	273	69	224
o liczbie dzieci:	33	85	32	76
1				
2	29	104	25	87
3	10	49	8	34
4 i więcej	5	35	4	27
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	115	218	56	151
o liczbie osób:	63	63	12	12
1				
2	21	42	16	32
3	16	48	15	45
4 i więcej	15	65	13	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MPiPS - 03.

Problemami z jakim zmagali się mieszkańcy Miasta i Gminy Skępe korzystający z wsparcia ośrodka pomocy społecznej to:

- problemem ubóstwa 264 rodzin, w tym 838 osoby;
- problemem bezrobocia 260 rodzin, w tym 839 osoby;
- problemem ochrony macierzyństwa 162 osoby, w tym 756 osób;
- problemem niepełnosprawności 107 rodzin, w tym 275 osób;
- problemem bezradności 82 rodzin w tym 291 osób;
- problemem alkoholizmu 15 rodzin, w tym 20 osób;
- problemem narkomanii 1 rodzina, w tym 4 osoby;
- problemem bezdomności 4 rodziny, w tym 4 osoby.

Problemy związane z ubóstwem, bezrobociem, ochroną macierzyństwa, niepełnosprawnością, alkoholizmem, narkomanią, bezdomnością oraz bezradnością są ze sobą powiązane i często występują łącznie. MGOPS w Skępem podejmuje działania w celu rozwiązywania pojawiających się problemów w rodzinach poprzez prace pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz współpracę z innymi przedstawicielami służb oraz instytucjami zajmującymi się rodziną. Według analizy pracowników socjalnych problem bezradności odnotowano w przypadku 82 rodziny. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, między innymi z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinie zastępczej.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skępem w porównaniu z latami poprzednimi od roku 2017 z uwagi na zapotrzebowanie występujące w środowisku poszerzył dział wspierania rodziny. Od 02. 2017r. ośrodek zatrudnia 2 asystentów rodziny. W roku 2018 pomocą asystenta rodziny objętych zostało 21 rodzin wychowujących 43 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny w latach 2016-2018.

Rok	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny	1	2	2
Liczba rodziny objętych wsparciem	15	20	21
Rodziny zobowiązane przez sąd	3	5	6
Liczba dzieci w rodzinach	39	44	43
Liczba rodzin z którymi zakończono współpracę, w tym z powodu:			
- osiągnięcia celu	2	0	0
- braku efektów	0	0	0
- zaprzestania współpracy przez rodzinę	1	4	1
- zmiany metody pracy	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Skępem

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny to rodziny wieloprotymowe, które wymagają pomocy na wielu płaszczyznach funkcjonowania rodzinnego i społecznego. Praca asystenta w celu uzyskania efektów wymaga współdziałania z innymi służbami, instytucjami oraz specjalistami m.in. z dziedziny psychologii i terapii. Rodziny obejmowane są wsparciem asystenta z uwagi na występujące w rodzinie trudności m.in. niewydolność opiekuńczo - wychowawczą, bezrobocie, ubóstwo, problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz problemy z nadużywaniem alkoholu czy sięganiem po inne środki odurzające. W roku 2018 rodziny z czynnym problemem uzależnienia od środków narkotycznych i alkoholu stanowiły 57% ogólnej liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Asystent rodziny dostosowuje swoje dziania indywidualnie do rodziny i udziela pomocy w zakresie uzgodnionych wspólnie problemów i potrzeb. Pomoc indywidualna

zmierza do rozwijania poczucia sprawczości, zwiększania wpływu na własne życie, podniesienia samooceny, wspierania realnych dążeń. Asystent rodziny pomaga w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Wspiera aktywność społeczną, motywuje do podnoszenia kwalifikacji, pomaga w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej. Asystent rodziny podejmuje także współpracę z rodzinami w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Asystent rodziny w przypadku 2 rodzin w 2018r. współpracował z placówką opiekuńczo-wychowawczą i podejmował działania z rodziną w celu powrotu dziecka do rodziny. Zgodnie z Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” asystent rodziny pełni funkcję koordynatora działań podejmowanych przez rodzinę zmierzających do odnalezienia się rodziny w nowej sytuacji jaką jest opieka nad chorym dzieckiem czy szczególne dbanie o siebie gdy ciąża jest zagrożona. Od czasu wejścia w życie ustawy nie było rodziny wnioskującej o wsparcie asystenta w związku z ustawą „Za życiem”.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w roku 2018 objęto pomocą 73 osoby, 21 rodzin w tym kobiet: 21; mężczyzn: 24, dzieci : 28.

Według danych ze statystyk Policji, na terenie Gminy Skępe w 2018 roku zaobserwowano niewielkie wahania w częstotliwości występowania pobicia oraz fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną.

Z danych z Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skępem w 2018 roku wynika, że przeprowadzono rozmowy z 58 osobami z problemem alkoholowym. Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się terapii w placówce leczenia uzależnienia w 2018 roku. Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skępem wystąpiła dla 4 osób do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do pojęcia leczenia odwykowego.

Gmina dofinansowuje dożywianie dzieci w szkołach i placówkach. W terminie od stycznia do grudnia 2018r. objęła pomocą 572 dzieci w ramach programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”. Liczba rodzin objętych programem „500+” w roku 2018 wynosiła 698, z programu „Dobry start” skorzystało 658 rodzin.

Na terenie gminy Skępe występują następujące placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa im. Gustawa Zielińskiego w Skępem, Szkoła Podstawowa w Wólce, Szkoła

Podstawowa w Czermnie, Przedszkola Publiczne im. Ewy Szelburg Zarembiny w Skępem, Publiczne Przedszkole Pod Lipami w Wiosce, Prywatne Przedszkola i punkty przedszkolne dotowane przez samorząd Niepubliczny Punkt Przedszkolny KLUB MALUCHA, Przedszkole nad Rzeczką, Zespół Szkół w Skępem im. Waleriana Łukasińskiego w Skępem. W ramach udzielania wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnieni są pedagodzy, psychologodzy, logopedzi w każdej szkole.

Placówki edukacyjno-wychowawcze: Centrum Kulturalno - Oświatowo - Rekreacyjne w Skępem, Centrum Kulturalno - Oświatowo - Rekreacyjne w Wólce, świetlice środowiskowe.

2.3. Zasoby instytucjonalne

Znajomość potencjału i dostępności usług daje możliwość formowania zadań, które mają stanowić połączony system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich ról społecznych. Program Wspierania Rodziny w Gminie Skępe na lata 2019-2021 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. W gminie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w obrębie swoich zainteresowań oraz działań rodzinę i dziecko, a w szczególności:

1. Urząd Miejski:

- przydział mieszkań komunalnych i lokali socjalnych
- wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skępem

- przyznawanie i wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- praca socjalna, przyznawanie i wypłata świadczeń z: pomocy społecznej,
- Świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- świadczenia wychowawczego,
- świadczenia dobry start,
- dożywianie dzieci w szkole,
- specjalistyczne poradnictwo,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,

- Karta Dużej Rodziny,
- wsparcie psychologiczno– terapeutyczne,
- wsparcie asystenta rodziny.

3. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skępem

- przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu i narkomanii,
- poradnictwo, wsparcie terapeutyczne i terapia psychologiczna,

4. Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

- wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy,
- integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy,

5. Placówki oświatowo- wychowawcze:

- działalność edukacyjno- wychowawcza,
- organizacja wypoczynku,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców,
- realizacja szerokiej gamy programów i projektów w zakresie wspierania rodziny i jej edukacji,
- prowadzenie projektów dla utalentowanej młodzieży,
- prowadzenie programu edukacyjnego na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- realizacja zadań szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego,
- prowadzenie szeregu programów zdrowia dzieci.

6. Centrum Kulturalno - Oświatowo - Rekreacyjnym w Skępem i Centrum Kulturalno - Oświatowo – Rekreacyjnym w Wólce :

- działalność kulturalna,
- konkursy plastycznych,
- konkursy muzyczne,
- koła zainteresowań plastyczne,
- organizowanie czasu wolnego (w czasie ferii, wakacji),

- prowadzenie prelekcji w szkole i innych instytucjach,
- okolicznościowe imprezy,
- integracja społeczna, rodzinna, regionalna.

8. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skępem:

- upowszechnianie czytelnictwa,
- działalność kulturalna,
- organizowanie szeregu konkursów, prelekcji, wykładów, spotkań autorskich,
- szeroka integracja rodzin,
- organizacja czasu wolnego dla poszczególnych członków rodzin dla odbiorców w różnym wieku np.:
- spotkanie autorskie,
- lekcje biblioteczne,
- wycieczki,
- wystawy itp.
- realizacja szerokiej gamy programów i projektów w zakresie wspierania rodziny i jej edukacji,
- konkursy dla dzieci,
- integracja społeczna, rodzinna, regionalna.

9. Placówki ochrony zdrowia:

- działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej,
- prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej dla dzieci i ich rodzin,
- prowadzenie patronażu przez pielęgniarki środowiskowe u rodziców noworodków.

10. Sąd Rejonowy :

- orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.

11. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:

- zadania o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanym z wykonywaniem orzeczeń Sądu.

12. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna;

- diagnostyka,
- specjalistyczne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i terapeutyczne,
- edukacja rodzin w zakresie prawidłowych postaw opiekuńczo – wychowawczych.

13. Komenda Powiatowa Policji

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy,
- przeciwdziałanie przestępczości,
- działalność o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym,
- prowadzenie szeregu prelekcji w szkole o charakterze promującym bezpieczeństwo i prawidłowych postaw rodzin.

14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:

- diagnoza, pomoc i wsparcie dla rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem,
- poradnictwo specjalistyczne, rodzinne, prawne, mediacje
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej,
- Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Lipnowskim na lata 2017-2021,
- wspomaganie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin.

15. Parafia:

- działalność charytatywna ,
- organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- wsparcie dla rodzin,
- wsparcie dla osób uzależnionych,
- promowanie prawidłowych postaw rodzinnych.

16. Organizacje pozarządowe:

- działalność charytatywna,
- organizowanie pomocy żywnościowej „Pomocna Dłoń”.

17. Powiatowy Urząd Pracy

- poradnictwo zawodowe ,
- aktywizacja społeczno zawodowa członków rodzin.

18. Sołectwa:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- integracja środowiska lokalnego,

Na terenie Gminy Skępe widoczny jest szereg działań wspierających rodzinę.

19. Świetlice środowiskowe

- pomoc w odrabianiu lekcji,
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w czasie zajęć,
- organizowanie zajęć sportowych oraz różnych zabaw,
- organizowanie zajęć plastycznych.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.

Cele szczegółowe programu:

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin biologicznych w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania.	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafie, organizacje pozarządowe	2019-2021
2.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej	Placówki oświatowe, Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe	2019-2021
3.	Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz ochrona dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wyuczeniem.	Urząd Miasta i Gminy, placówki oświatowe, Ośrodek Kultury i Rekreacji, organizacje pozarządowe Posterunek Policji, Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej.	2019-2021

4.	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem	Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, Ośrodek Kultury i Rekreacji	2019-2021
5.	Podjęcie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	Ośrodek Pomocy Społecznej, Kuratorzy sądowi	2019-2021
6.	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	2019-2021
7.	Wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	2019-2021
8.	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe,	2019-2021
9.	Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.	Urząd Miasta i Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki	2019-2021

		oświatowe.	
10.	Zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skutki reagowania w sprawach kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacji już zaistniałych poprzez udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, Posterunek Policji, kuratorzy sądowi, służba zdrowia	2019-2021
11.	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo.	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2019-2021
12.	Podejmowanie przez placówki oświaty działań w zakresie profilaktyki uzależnień innych problemów społecznych przez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem	Urząd Miasta i Gminy, placówki oświatowe,	2019-2021
13.	Osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Posterunek Policji, kuratorzy sądowi	2019-2021

Nadrzędnym celem programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwycięzeniu trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać opierając się na własne możliwości i środki.

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- ograniczenie szerzenia patologii,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- współpraca z realizatorami programu dotycząca wielowymiarowego wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności życiowe,
- rozwój działalności profilaktycznej,
- pomoc osobą niepełnosprawnym,
- aktywizowanie społeczności lokalnej.

V. ODBIORYCY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności życiowe, których rodziny nie są w stanie pokonać w oparciu o własne możliwości i środki.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem zadań Programu Wsparcia Rodziny jest:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miasta i Gminy
- Placówki Oświatowe
- Służba zdrowia
- Policja
- Sąd Rejonowy
- Miejsko - Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Organizacje pozarządowe
- Kościół
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Warsztaty Terapii uzależnień
- Powiatowy Urząd Pracy
- Społeczność lokalna

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

1. budżetu gminy,
2. budżetu państwa,
3. z innych źródeł.

VIII. MONITOROWANIE PRZEBIEGU PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Ważnym elementem monitoringu dla Programu Wspierania Rodziny jest coroczne sprawozdanie Burmistrza składane Radzie Miejskiej zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do oceny stopnia realizacji działań zostaną wykorzystane podstawowe wskaźniki:

- liczba programów na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- liczba dzieci objęta opieką do lat 3,
- liczba rodzin objętych programami : Karta Dużej Rodziny,
- liczba rodzin objętych Programem 500+
- liczba rodzin objętych Programem „ Dobry Start”,
- liczba porad udzielonych przez specjalistów,
- liczba rodzin objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego,
- liczba dzieci dożywianych w szkołach,
- liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną,
- liczba dzieci biorących udział w ramach zajęć organizowanych przez Bibliotekę Publiczną, CKOR w Skępem oraz Wólce w trakcie ferii i wakacji.
- liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,

- liczba dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową,
- liczba rodzin objętych programem Karta Dużej Rodziny,
- liczba rodzin, dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną,
- liczba założonych NK,
- liczba dzieci korzystających ze stypendium,
- liczba osób korzystających z poradnictwa MGKRPA w Skępem oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, poz. 1076, poz. 1544, poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 730) Rada Miejska, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminny programy wspierania rodziny.

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.